

COMUNICACIONS - TANDA B

dijous, 17 novembre, 2016 - 15:00

Comunicant: Tous Prieto, Francesc

Títol: *Metàfores, condicions i flors: els aforismes «amatus» de Ramon Llull, del Llibre d'amic e amat a l'Arbre de filosofia d'amor*

Resum

És ben sabut que, si bé la majoria de productes literaris lul·lians són molt personals, un dels registres en què l'originalitat de Ramon Llull més destacà fou el de les formes breus. En el marc d'aquest gènere, que inclou diversos tipus d'exemples, semblances, sentències i proverbis, és ben remarcable el conjunt d'aforismes o formes sentencioses que contenen les obres místiques lul·lianes, aquelles que es relacionen amb l'«amànica». Les «metàfores morals» del *Llibre d'amic e amat* constitueixen la primera col·lecció de formes breus de la producció literària del beat i, malgrat la diversitat formal que caracteritza el recull i la llargada que assoleixen alguns dels seus versicles, una part important dels enunciats de l'opuscle són d'una brevetat similar a la d'un proverbí o una sentència. En la quarta part de l'*Art amativa* i en les *Flors d'amor e d'intel·ligència*, la forma aforística guanya clarament la partida, sobretot perquè Llull sotmet el seu discurs al joc combinatori de l'Art i utilitza l'aforisme per generar proposicions de caràcter universal. En canvi, a l'*Arbre de filosofia d'amor* assistim a una nova explosió creativa en què la nota dominant és la varietat i la multiplicitat de formes breus. Tot i així, les formes sentencioses també ocupen el seu lloc en els apartats de les condicions i les flors. El propòsit d'aquesta comunicació és oferir una anàlisi sintètica del corpus d'aforismes «amatus» de Llull, observar com s'integra en el marc del repertori de formes sentencioses lul·lianes, valorar quines particularitats presenta en relació amb la resta d'obres censades en el repertori i tractar d'escatir per què l'aforisme és una forma literària especialment productiva en la mística lul·liana.

Comunicant: Fernández Clot, Anna

Títol: *La Medicina de pecat de Ramon Llull, un electuari moral en vers*

Resum

L'any 1300 Ramon Llull va acabar a Mallorca la seva obra en vers més extensa i més complexa des del punt de vista estructural, la *Medicina de pecat*. Tal i com posa de manifest la tradició manuscrita i editorial de l'obra, la divisió del discurs en parts, seccions i capítols permet crear diverses unitats de sentit que poden ser llegides de manera independent respecte del conjunt. Ara bé, aquestes diverses unitats estan cohesionades en un discurs general que es fonamenta en la metàfora de la malaltia i la medicina espiritual que Llull enuncia al pròleg de l'obra i a partir del qual justifica la divisió del text en cinc parts que corresponen a cinc virtuts: la contrició, la confessió, la satisfacció, la bona temptació i l'oració. L'objectiu d'aquesta comunicació és detectar la relació que presenten diversos elements temàtics i estructurals de la *Medicina de pecat* amb la idea d'electuari moral presentada al pròleg i amb el desenvolupament de la metàfora de la malaltia i la medicina espiritual en la producció lul·liana.

Comunicant: Boss, Sarah Jane

Títol: *The significance of Mary's virginity in the Llibre de Santa Maria*

Resum

Llull's Mariology explicates teachings about the Blessed Virgin that were commonplace in the thirteenth century: her divine motherhood and pre-eminent holiness, for example. Llull also shares with other

theologians the understanding that Mary was eternally ordained to be the earthly link by whom God bound, and still binds, himself to the creation. However, Llull explains these teachings by reference to his own Art, and thus casts them in a different ‘frame’ from that employed by other authors.

Llull argues that Mary embodies all virtues to perfection, in so far as this is possible for a creature. But for him, the moral virtues correspond to, and participate in, the Principles of the Art, and Mary is thus the supreme exemplar of the Principles in the created order. God accomplishes this in Mary in order that she will be able to be the Mother of God, and she is raised to a status that is above that of other men and women. Her miraculous virginity is a clear example of this, but is also the means by which others can become consecrated celibates.

This paper will show how Llull understands Mary’s virginity as embodying the Principles, leading back to the unity of the Godhead.

Comunicant: Teleanu, Constantin

Títol: *La théologie mariale du Libre de Sancta Maria de Raymond Lulle*

Resum

Le premier Art du *Libre de Contemplació* de 1271-1272 contient maints paragraphes où Raymond Lulle dissémine la théologie mariale. C’est le signe qu’il y a une importante branche mariale de la théologie de Lulle dès la composition de son premier Art par lequel Lulle contemple Dame Sainte-Marie à l’égard des dignités mariales. Il développe la théologie mariale à partir de la contemplation des noms de Dame Sainte-Marie –*nostra dona sancta Maria, o la Verge gloriosa, o la Mare de Déu misericordiosa, o la dona advocada nostra, e així dels altres noms honorats a ella pertanyents* (OE II, p. 890)– qui sont dignement prédiqués. La prédication théologique des noms de Dame Sainte-Marie étaye la quête contemplative des raisons nécessaires par lesquelles Lulle démontre ensuite la plupart des articles de croyance catholique.

C’est à partir de son premier Art que Lulle renouève la théologie mariale. Il accorde ensuite un intérêt capital à l’aspect théologique de la prédication des dignités de Dame Sainte-Marie dont Lulle devient un des plus grands adorateurs médiévaux. Il y consacre tant la prose que la poésie, chante l’amour pour Dame Sainte-Marie qui devient sujet de nombreux traités théologiques. La théologie mariale de Lulle acquiert encore une dimension apologétique. C’est surtout Lulle qui défend Dame Sainte-Marie contre les médisances des infidèles et de divers sectateurs parisiens des anciens philosophes. Mais Lulle n’écrit la belle allégorie du *Libre de Sancta Maria* de 1290-1292 qu’au lendemain de son premier départ de l’Université de Paris, lorsqu’il revient à Montpellier pour refaire son Art quaternaire. C’est au début de l’Art ternaire que Lulle renforce artistiquement la théologie mariale. Il dérive particulièrement un art des premières variantes majeures de l’Art ternaire –*emperó en partida l’art e la doctrina de l’Art demostrativa inventiva e amativa tenim* (OE I, p. 1156)– pour parfaire la théologie mariale. C’est le propos de cette investigation de discerner la contribution de l’Art de Lulle à l’essor doctrinal de la théologie mariale.

Comunicant: Maduell, Àlvar

Títol: Estridències estratègiques de Llull sobre el martiri

Resum

L’any 1966 vam apuntar que “Llull elabora i sosté una concreta i dramàtica filosofia del martiri”, filosofia o estratègia dramàtica, que la present comunicació intenta encara escorcollar. Perpetu candidat a ser canonitzat per la via del martiri –via que avui sembla descartada per manca de proves–, serà sempre veritat que Ramon Llull enalteix i valora el martiri com pocs i que personalment desitjava amb tota

intensitat morir màrtir. Al marge d'episodis violents, entre la seva persona i el martiri va establir-se una simbiosi ideal molt particular, perllongada al llarg de tota la vida. Sens dubte participà del descordat clima martirial que va desenvolupar-se a Europa durant l'edat mitjana, i que portava alguns cristians fervorosos, descartada la derrota dels musulmans per les armes com pretenien els croats, a intentar la seva conversió per una predicació convincent o a aconseguir la pròpia mort violenta en testimoni de fe com a resultat de confrontaments presencials.

Llull enaltia el martiri, el desitjava ardentment i el recomanava tant en la seva percepció de místic contemplatiu com incorporat en la projectada estratègia apostòlica. Demana la formació de successives lleves de candidats, ben formats en llengua i teologia, que estiguin disposats a afrontar la mort en l'intent de predicar l'evangeli, partint de la convicció no hipotètica que els sarraïns estan sempre disposats a matar i prescindint que darrere cada màrtir hi ha l'ombra d'un assassí. L'honor de Déu implicat entre tants crims i tanta sang. Estridències o grinyols detectables avui en la concepció elaborada per Llull sobre el martiri.